

I.

CSONGRÁD MEGYEI BÍRÓSÁG
2.P.20.858/2008/22. szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Csongrád Megyei Bíróság Dr. Hadfi János ügyvéd (6720 Szeged, Széchenyi tér 5.) által képviselt I.rendű felperes neve ... szám alatti lakos felperesnek – Dr. Maklári András ügyvéd (6721 Szeged, Vidra u. 2. fsz.1.) által képviselt alperes neve ... szám alatti székhelyű alperes ellen – szerzői jog megsértése miatt indult perében – meghozta az alábbi

Í T É L E T E T

A bíróság kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 106.000,- (Egyszázhatezer) Ft tőkét és ezen összeg után 2004. június hónap 1. napjától 2004. december 31-ig évi 11 %, míg 2005. január 1-től a kifizetés napjáig minden naptári félévre az adott naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatát. Ezt meghaladóan e l u t a s í t j a a keresetet.

Kötelezi a bíróság a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 120.000,- (Egyszázhuszezer) Ft perköltséget.

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy fizessen meg az államnak – külön felhívásra – 36.400,- (Harminchatezer-négyszáz) Ft állam által előlegezett költséget. A le nem rótt eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen a kézhezvételtől számított 15 napon belül van helye fellebbezésnek, amelyet írásban, három példányban a Csongrád Megyei Bíróságnál kell benyújtani a Szegedi Ítéltáblához címezve.

A bíróság tájékoztatja a peres feleket, hogy a másodfokú bíróság tárgyaláson kívül bírálhatja el a fellebbezést, ha

- ezt a fellebbezési határidő lejárta előtt a felek közösen kérték,
- ha a fellebbezés csak a kamatfizetésre, a perköltség viselésére vagy összegére, a meg nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik, vagy csak az előzetes végrehajthatósággal, a teljesítési határidővel, vagy a részletfizetés engedélyezésével kapcsolatos, továbbá ha csak az ítélet indokolása ellen irányul és a fellebbező fél a fellebbezésben nem kérte tárgyalás tartását.

Ha a fellebbező fél akár a fellebbezésben, akár a másodfokú bíróság felhívására, illetve a fellebbező fél ellenfele a másodfokú bíróság felhívására tárgyalás tartását kéri, a fellebbezést tárgyaláson kell elbírálni.

INDOKOLÁS:

A bíróság az alábbi tényállást a felperes személyes előadása, a Szakértő-1 szakértői véleménye, a Szakértő-2 véleménye, valamint jelen per során keletkezett egyéb iratok alapján állapította meg.

A felperes 1990. március 14. napján szóbeli megállapodást kötött a ... Múzeummal, hogy „Emlékezések ...-ről” témájú interjúsorozatot készít. A megállapodásban foglaltaknak oly módon tett eleget, hogy a felperes irodalmárokkal, pályatársakkal folytatott beszélgetést ... művészetéről, így többek között Költő-1 költővel is. 1991. január hónap 7. napján írásbeli megállapodást kötött a felperes a ... Múzeummal, hogy az interjúk publikálásra kerülnek és a publikálásnál szokásos szerzői jogról a múzeum lemond a felperes javára.

Költő-1-el történő beszélgetés a ... című folyóirat 1991. év 5. számában is megjelent. Az alperes 2.120,- Ft honoráriumot fizetett a felperesnek az interjú megjelenéséért.

A ... Tankönyvkiadó gondozásában 1995-ben ... Könyvek sorozat keretében megjelent „...-ről” című kötet, melynek a szerzőjeként a felperes került feltüntetésre. Ezen könyvben Költő-1-el folytatott beszélgetés is megjelent.

Az alperes kiadásában a ... Könyvek sorozatban 2004. évben jelent meg Költő-1: „...” címmel egy kiadvány, melynek egyik része „...-ről” címet viseli, alcímként feltüntetve: „Beszélgetés, válasz felperes kérdéseire”. A megjelentetett beszélgetés megegyezik az 1995-ben megjelent műben található beszélgetéssel, ill. a ... című folyóiratban 1991-ben megjelent beszélgetés szövegével.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes szerzői jogi jogsértést követett el, tiltsa el a további jogsértéstől, továbbá adjon elégtételt az alperes oly módon, hogy jelentessen meg egy cikket a ... című folyóiratban, melyben elismeri, hogy jogsértő módon nem kérte a felperes hozzájárulását a felperesi mű felhasználásához és ezért bocsánatot kér a felperestől. Kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 800.000,- Ft kártérítés megfizetésére.

A felperes álláspontja szerint megállapítható, hogy felperes neve „...” című kötet szerzője a felperes. Költő-1-el készített beszélgetés is szerepel a kötetben. A felperes a beszélgetéssel kapcsolatos szerzői jognak a jogosultja. Az alperes által megjelentetett kötetben a felperes által készített interjú került felhasználásra anélkül, hogy a felperes engedélyét beszerezték volna. A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI.tv. szerint a szerzői jogi védelem alá tartoznak az irodalom, a tudomány, illetőleg a művészet minden alkotása. A 4.§ (1) bekezdés szerint a szerzői jog azt illeti, aki a művet megalkotta. Ez pedig a felperes.

A kártérítéssel összefüggésben a felperes arra hivatkozott, hogy 400.000,- Ft vagyoni hátrány érte, mivel az interjúval kapcsolatos szerzői jogdíjat nem kapta meg. Utalt továbbá arra is, hogy amikor számára világossá vált, hogy „meglopták” és az alperes, illetőleg az alperes szerkesztőjének eljárása lehetetlenné teszi a felperesnek az irodalmi életbe történő visszatérését, a felperes olyan pszichés állapotba került, hogy munkavégzésre alkalmatlan volt, hosszabb orvosi kezelésre szorult. 2006. áprilistól – júniusig, illetőleg 2007. januárjában, illetőleg táppénzes állományba is kellett venni.

A táppénzes időszakok, illetőleg a sérelem miatt kialakult hosszú lefolyású és nehezen gyógyuló betegség okán a felperes egyéni vállalkozói megélhetése is veszélybe került. Megrendelése ritkultak, illetőleg elmaradtak. Mivel a felperes a vállalkozását kénytelen volt 2007. július hónap 4. napján megszüntetni, azóta munkanélküli segélyből él. A jogsértés tehát egzisztenciális hátrányt is okozott a felperesnek. A mű más neve alatt való közlése pedig a tudományos életbe történő visszatérését is megnehezítette a felperesnek. Több alkalommal megkérdezték a korábbi beszélgetések közlésével kapcsolatosan, hogy ki az interjú szerzője. A fenti nem vagyoni hátrányok kompenzálására 400.000,- Ft megfizetését látta indokoltnak a felperes.

Alperes a keresetnek az elutasítását kérte. Ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy a közölt interjú nem áll szerzői jogi védelem alatt. Az interjú szerzője nem a felperes, hiszen Költő-1 csak a felperes kérdéseire válaszolt. Utalt arra, hogy a felperes által megjelölt 1995-ben megjelent mű előszavában megtalálható, hogy több interjúalany nem járult hozzá az interjú nyilvánosságra hozatalához. Ezzel maga a felperes is elismerte, hogy a szerzői jogok nyilvánosságra hozatalnak a joga az interjúalanyt, a beszélgető partnert, jelen esetben Költő-1-et illette meg. Az alperes által megjelentetett könyv Költő-1, a szerző szerkesztésében, illetőleg válogatásában jelent meg, esszéket, illetőleg kritikákat tartalmaz. A mű szerzője kizárólagosan Költő-1. Az alperes tehát Költő-1 perbeli könyvét nem szerkesztette, a könyv megjelentetésében kizárólag kiadóként vett részt. Vitatta a követelés összecszerúségét is. Álláspontja szerint a felperesnek a szerzői jogdíj iránti igénye eltúlzottan magas. Költő-1 részére a teljes 432 oldalas könyv összeállításáért 345.000,- Ft szerzői jogdíj került kifizetésre. Álláspontja az volt, hogy a felperes immateriális, nem vagyoni hátrányt igazolni nem tudott, ebből következően alaptalan a nem vagyoni kártérítés iránti igénye.

A kereset az alábbiak szerint kisebb részben a l a p o s .

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI.tv. 1.§ (2) bekezdés szerint a szerzői jogi védelem alá tartozik az irodalom minden alkotása. A (3) bekezdés szerint a szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jelleg alapján illeti meg. A 4.§ (1) bekezdés szerint a szerzői jog azt illeti, aki a művet megalkotta.

A felperes csatolta keresetleveléhez (1/F/1. alatti beadvány) a megállapodást, amely között, illetőleg a ... Múzeum között létrejött, melyet a felperes készített beszélgetések publikálásával kapcsolatosan. E szerint a ... Múzeum a szerzői jogáról a felperes javára az interjúkkal kapcsolatosan lemond. A felperes csatolta 1/F/2. alatt a beszélgetéseket tartalmazó könyv fedlapját és a tartalomjegyzéket, melyből megállapítható, hogy szerzőként a felperes került megjelölésre és a mű 1995-ben került kiadásra. Ez a mű tartalmazza többek között Költő-1-el készült beszélgetést is.

A fentiekből az állapítható meg, hogy a felperes által kifogásolt interjú szerzői jog által védett alkotás, hiszen egyéni, eredeti jellegű. Az 1/F/2. alatt becsatolt iratból megállapítható, hogy nem a hagyományos értelemben vett interjú készült, hanem a felperes, illetőleg Költő-1 ... irodalmi munkásságáról, annak sajátosságairól beszélgettek egymással. A per tárgyává tett beszélgetés szerzői jogi védettségét az alperesi ellenkérelem mellékletét képező (2/A/1.) irat, illetőleg maga a 2-es sorszám alatti előkészítő irat is alátámasztja. Ebben ugyanis az alperes maga ismeri el, hogy 1991-ben a ... című folyóiratban a perbeli interjú megjelent és a felperes ezért honoráriumot kapott.

Nyilvánvaló, hogy amennyiben az alperes álláspontja az, hogy a mű nem áll szerzői jogvédelem alatt, illetőleg a műhöz kapcsolódó szerzői jognak nem a felperes a jogosultja,

ügy indokolatlan lett volna a felperes számára szerzői jogdíjat fizetni 1991-ben.

Azzal, hogy Költő-1 „...” című kötet kiadásakor a mű megjelentetéséhez, illetőleg a felperes, mint szerzői jog jogosultja hozzájárulását a „...-ról” című mű megjelentetéséhez az alperes nem szerezte be, így felhasználási szerződéssel nem rendelkezett, ezzel a felperes szerzői jogát megsértette.

Az alperes arra történő hivatkozással nem mentesülhet a jogsértés alól, hogy a jogsértést nem ő, hanem Költő-1 követte el, mert Költő-1 saját maga válogatta és szerkesztette az alperes által megjelentetett kötetet. Az alperes kiadója volt a Költő-1 „...” című kötetnek, mint kiadónak nyilvánvalóan tisztában kellett lennie azzal, hogy Költő-1 kötetében jogilag védett mű is található, hiszen az alperes maga is elismerte, hogy az általa megjelentetett műben „...-ról” című részben forrásként a ... 1991-es kiadását jelölte meg. A kiadásért pedig éppen az alperes fizetett a felperes részére szerzői jogdíjat dokumentálhatóan.

A Szerzői Jogról szóló törvény 16.§ (1) bekezdése szerint a szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére. E törvény eltérő rendelkezése hiányában felhasználásra engedély felhasználási szerződéssel szerezhető. A (4) bekezdés szerint, ha e törvény másképp nem rendelkezik, a szerzőt a mű felhasználására adott engedély fejében díjazás illeti meg, melynek eltérő megállapodás hiányában a felhasználáshoz kapcsolódó bevétellel kell arányban állnia.

A fenti jogszabályhelyből az is következik, hogy a mű megjelentetésével kapcsolatosan a felperes szerzői jogdíjra jogosult. Ennek mértékének meghatározása érdekében a bíróság kirendelte a Szakértő-2-öt. A 14. sorszám alatti szakértői vélemény szerint, helyes azon felperesi álláspont, amely szerint a szerzői jogdíj megbontható alkotói díjra, illetőleg felhasználási díjra. Utalt arra a tanács, hogy az Szjt.16.§ (4) bekezdése szerint a díjnak a felhasználáshoz kapcsolódó bevétellel arányosnak kell lennie, ám a felek szabad belátása határozza meg a jogdíj mértékét. Ugyanakkor az arányosság elve sem nyújthat minden esetben, így a perbeli esetben sem, feltétlen segítséget. A szakértői testület véleménye szerint a felperest megillető jogdíj összegének megállapításához összehasonlítási adatként a kiadói gyakorlatban alkalmazott szerzői díjak szolgálhatnak. A szakértői testület véleménye szerint gyűjteményes művek esetében ez 100.000,- Ft-tól – 180.000,- Ft-ig terjed szerzői ívenként. A perbeli esetben már megalkotott mű felhasználására került sor, így a szerzőt értelemszerűen a mű hasznosítása fejében járó vagyoni jog ellenértékeként illeti meg a díj. A fentiekből következően a szakértői vélemény szerint 80.000,- Ft és 144.000,- Ft közötti jogdíj lehet a számítás alapja szerzői ívenként. Az alperes 21. sorszám alatti beadványában a felhasznált mű terjedelmét 0,5 szerzői ívben határozta meg, amelyet a felperes el is fogadott (22. sorszám alatti jegyzőkönyv). Megjegyzi a bíróság, hogy a szerzői ív szempontjából Költő-1, illetőleg a felperes szövegrészeit külön kezelni nem lehet, hiszen a mű egységes egész.

A Szakértő-2 véleménye alapján a bíróság a felhasználói díj megállapításakor közeparányos díjból, 112.000,- Ft-ból indult ki. Ez 0,5 szerzői ívre vetítve 56.000,- Ft.

Ez a díj arányban áll egyrészt az alperes által Költő-1 részére kifizetett szerzői díjjal, továbbá az alperes által igazolt (19. sorszám alatti beadvány és melléklete) bevétellel is.

Az 1999. évi LXXVI.tv. 94.§ (1) bekezdés szerint a szerző jogainak megsértése esetén a

következő polgári jogi igényeket támaszthatja: követelheti a jogsértés megtörténtének a bírósági megállapítását, követelheti a jogsértés abbahagyását és a jogsértő eltiltását további jogsértésektől, követelheti, hogy a jogsértő elégtételt, illetőleg a (2) bekezdés szerint a polgári jogi felelősség szabályai szerint kártérítési igényt érvényesíthet. Kártérítésre alap az is, ha a szerző személyhez fűződő jogait megsértik.

Az 1959. évi IV.tv. (Ptk.) 355.§ (4) bekezdés szerint a kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonaiban beállott értékcsökkenést, elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány kiküszöböléséhez vagy csökkentéséhez szükséges.

A fentebb kifejtettekből következően a felperes a szerzői jog megsértése miatt az alperessel szemben nem vagyoni kártérítés iránti igényt is érvényesíthetne. Ennek feltétele az, hogy a felperes bizonyítsa – a Pp.164.§ (1) bekezdésére is figyelemmel – hogy a jogsértés a felperes számára immateriális, nem vagyoni hátrányt okozott, illetőleg ez az immateriális hátrány összefüggésben van a jogsértéssel.

A bíróság felhívására a felperes 5. sorszám alatti beadványában részletezte, hogy milyen okból tartja indokoltnak az alperes nem vagyoni kártérítésre történő kötelezését. A beadványban írt szakmai, illetőleg egzisztenciális hátrány összefüggését a jogsértéssel a felperes nem támasztotta alá semmivel sem. Az egzisztenciális hátrány egyebekben pedig vagyoni kártérítésként lenne érvényesíthető az alperessel szemben. Az egészségi állapotromlással összefüggésben a bíróság szakértői bizonyítást rendelt el. A Szakértő-1 11. sorszám alatti szakértői véleményéből megállapítható, hogy a felperes korábban, 1976-ban is állt pszichiátriai gyógykezelés alatt. Megállapították, hogy érzelmileg ambivalens megnyilvánulások, az egoista- és altruista érzelmek viszonyában számos ellentmondás, szélsőséges etikai értékrendszer állapítható meg. A felperes gondolkodásában fokozott önmegfigyelés, önbírálat és igazságérzet mellett szembetűnő egodyastole. Frustrációs toleranciája, adaptációs képessége jelentős mértékben csökkent. A ...-i Pszichiátriai gondozó kezelőlapja szerint 2006. április 3., illetőleg augusztus 1., továbbá 2007. január 10. és január hónap 24. napja között volt táppénzes állományban a felperes alkalmazkodási zavarok kórjelzéssel. A szakértői vizsgálat megállapította, hogy a felperesnél csökkent a frusztrációs tolerancia és adaptációs készség, fokozott érzékenység, igazságérzet, igazságkeresés jellemzi, mellyel maga a felperes is tisztában van. Életvitele az 1976-os pszichiátriai kivizsgálás során megállapított pszichopathiás személyiségfejlődési zavart támasztja alá. Megállapítható volt mindezek alapján az, hogy a felperest hosszabb időre visszanyúlóan észlelt személyiségzavar jellemzi, másrészt az, hogy kudarokat, konfliktusokat rosszul tolerál. Ilyen szituációk, pszichés dekompenzációra hajlamosítják. Ezek a körülmények a jelen ügyben is szerepet játszottak és a munkavégző, alkotó képességét átmenetileg rontották, csökkentették. A felperest egyébként is terhelő élethelyzeti körülmények (vezetői állásának elvesztése, vállalkozással kapcsolatos problémák, elhelyezkedési nehézség) között a meglévő személyiségjegyek talaján a felperest ért sérelem egyik részoki tényezőként hozzájárulhatott ahhoz, hogy 3-4 hónapos pszichiátriai kezelést igénylő lehangoltsággal, inaktivitással járó pszichés decompensatio alakuljon ki nála, ami a munkavégzésére, tudományos munkájának újramegzítésére is hátrányosan hatott.

Részletes dokumentáció hiányában azonban a pszichés állapot súlyossága nem ítélt meg. A felpereséhez hasonló személyiségjegyek mellett viszonylag kisebb sérelmek is súlyosabb pszichés reakciókat válthatnak ki, melyre már korábban is volt 1999-ben a felperesnél példa.

Ezen szakértői véleményből az a következtetés vonható le, hogy az alperesi jogsértés a felperes pszichés állapotában negatív irányú változást idézett elő, negatív irányú változásban részoki szerepet játszott a jogsértés több más, alperesi jogsértésen kívüli tényező mellett. Orvosi iratok hiányában a szakértő nem tudta megállapítani, hogy a felperesnél az általa hivatkozott időszakban milyen mértékű, milyen súlyosságú volt a pszichés állapotváltozás. Nyilvánvaló, hogy a szakértő az idő eltelte miatt, illetőleg orvosi iratok hiányában azt sem tudja meghatározni, hogy az alperesi jogsértés milyen mértékben játszott szerepet a felperesi pszichés állapotromlásban, így erre tekintettel a bíróság elutasította a felperesnek a szakértői vélemény kiegészítése iránti kérelmét.

Mindezek alapján megállapítható volt, hogy a felperest a jogsértéssel összefüggésben immateriális hátrány érte a szakértői vélemény alapján a bíróság pusztán részoki szerepet tulajdonított az alperesi jogsértésnek a felperes negatív irányú pszichés állapotváltozásában, melynek mértéke orvosszakértői szempontból nem volt meghatározható, így mindösszesen 50.000,- Ft-ot látott indokoltnak a jogsértéssel összefüggésben felperest ért hátrány kompenzálása érdekében.

A bíróság így az alperest kötelezte 56.000 + 50.000,- Ft megfizetésére a felperes részére és elutasította ezt meghaladóan a felperesnek a vagyoni és nem vagyoni kártérítésre irányuló kereseti kérelmét.

Mivel a felperes lett túlnyomórészt pervesztes, így a bíróság őt kötelezte az alperes részére perköltség megfizetésére, mely áll az alperesi képviselő munkadíjából a 32./2003. (VIII. 22.) IM. számú rendeletben foglaltakra figyelemmel, illetőleg az alperest kötelezte pervesztességének arányában az állam által előlegezett szakértői díjnak a részbeni viselésére.

Mivel a felperes költségmentességben részesült, így a bíróság úgy rendelkezett, hogy az ezt meghaladó állam által előlegezett költség az állam terhén marad a 6/1986. (VI. 26.) IM. számú rendelet 13.§ (1) bekezdés és 14.§-ára figyelemmel.

Mivel a felperes költségmentességben részesült, az alperes pedig illetékmentes az 1990. évi XCIII.tv. 5.§ (1) bekezdés f.) pontja alapján úgy rendelkezett, hogy az illeték az állam terhén marad a 6/1986. (VI. 26.) IM. számú rendelet 13.§ (1) bekezdés és 14.§-ára figyelemmel.

S z e g e d , 2009. év június hó 12. napján

Dr. Pap János s.k.
b í r ó

A kiadmány hitelül:

II.

CSONGRÁD MEGYEI BÍRÓSÁG
2.P.20.858/2008/24. szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Csongrád Megyei Bíróság Dr. Hadfi János ügyvéd (6720 Szeged, Széchenyi tér 5.) által képviselt I.rendű felperes neve ... szám alatti lakos felperesnek – Dr. Maklári András ügyvéd (6721 Szeged, Vidra u. 2. fsz.1.) által képviselt alperes neve ... szám alatti székhelyű alperes ellen – szerzői jog megsértése miatt indult perében – meghozta az alábbi

K I E G É S Z Í T Ő Í T É L E T E T

A bíróság 2.P.20.858/2008/22. számú ítéletének rendelkező részét akként e g é s z í t i k i , hogy a bíróság megállapítja, hogy az alperes a felperes szerzői jogát megsértette, amikor az alperes által megjelentetett Költő-1: „...” című kötetben „...” című rész megjelentetéséhez a felperes hozzájárulását nem kérte.

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy 8 napon belül levélben a felperestől a fentiek miatt kérjen bocsánatot.

Ezt meghaladóan a jogsértéssel kapcsolatos egyéb objektív szankciókra vonatkozó keresetet e l u t a s í t j a .

A kiegészítő ítélet ellen a kézhezvételtől számított 15 napon belül van helye fellebbezésnek, amelyet írásban, három példányban a Csongrád Megyei Bíróságnál kell benyújtani a Szegedi Ítéletáblához címezve.

A bíróság tájékoztatja a peres feleket, hogy a másodfokú bíróság tárgyaláson kívül bírálhatja el a fellebbezést, ha

- ezt a fellebbezési határidő lejárta előtt a felek közösen kérték,
- ha a fellebbezés csak a kamatfizetésre, a perköltség viselésére vagy összegére, a meg nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik, vagy csak az előzetes végrehajthatósággal, a teljesítési határidővel, vagy a részletfizetés engedélyezésével kapcsolatos, továbbá ha csak az ítélet indokolása ellen irányul és a fellebbező fél a fellebbezésben nem kérte tárgyalás tartását.

Ha a fellebbező fél akár a fellebbezésben, akár a másodfokú bíróság felhívására, illetve a fellebbező fél ellenfele a másodfokú bíróság felhívására tárgyalás tartását kéri, a fellebbezést tárgyaláson kell elbírálni.

I N D O K O L Á S :

A felperes 1990. március 14. napján szóbeli megállapodást kötött a ... Múzeummal, hogy „...” témájú interjúsorozatot készít. A megállapodásban foglaltaknak oly módon tett eleget, hogy a felperes irodalmárokkal, pályatársakkal folytatott beszélgetést ... művészetéről, így többek között Költő-1 költővel is. 1991. január hónap 7. napján írásbeli megállapodást kötött a felperes a ... Múzeummal, hogy az interjúk publikálásra kerülnek és a publikálásnál szokásos szerzői jogról a múzeum lemond a felperes javára. A ... Tankönyvkiadó gondozásában 1995-ben ... Könyvek sorozat keretében megjelent „...-ról” című kötet, melynek a szerzőjeként a felperes került feltüntetésre. E kötetben Költő-1-al folytatott beszélgetés is megjelent.

Az alperes kiadásában a ... Könyvek sorozatban 2004. évben jelent meg Költő-1: „...ból” címmel egy kiadvány, melynek egyik része „...-ról” címet viseli, alcímként feltüntetve: „Beszélgetés, válasz felperes nevekérdéseire”.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes szerzői jogi jogsértést követett el, tiltsa el a további jogsértéstől, továbbá adjon elégtételt az alperes a felperesnek oly módon, hogy jelentessen meg egy cikket a ... című folyóiratban, melyben elismeri, hogy jogsértő módon nem kérte a felperes hozzájárulását a felperesi mű felhasználásához és ezért bocsánatot kér a felperestől. Kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 800.000,- Ft kártérítés megfizetésére is.

A Csongrád Megyei Bíróság 2.P.20.858/2008/22. sorszámú ítéletével az alperest kötelezte, hogy fizessen meg a felperes részére 106.000,- Ft tőkét és ezen összeg után 2004. június 1. napjától járó törvényes kamatot is.

A bíróság álláspontja szerint az alperesi jogsértés megállapítható volt. Ezzel összefüggésben a felperest megillette volna a mű publikálásával, felhasználásával kapcsolatos szerzői jogdíj, illetőleg a jogsértéssel a felperesnek nem vagyoni hátrányt is okozott.

A bíróság ugyanakkor nem bírálta el az ítélet rendelkező részében a felperesnek a kártérítésen túli egyéb jogsértéshez kapcsolódó ún. objektív szankciókra vonatkozó igényét.

A Pp.213.§ (1) bekezdés szerint az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre.

A Szerzői Jogról szóló 1999. évi LXVI.tv. 94.§ (1) bekezdés szerint a szerző jogainak megsértése esetén az eset körülményeihez képest a következő polgári jogi igényeket támaszthatja – többek között:

- a.) követelheti a jogsértés megtörténtének a bírósági megállapítását,
- b.) követelheti a jogsértés abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől, c.) követelheti, hogy a jogsértő – nyilatkozattal vagy más megfelelő módon – adjon elégtételt és hogy szükség esetén a jogsértő részéről és költségén az elégtételnek megfelelő nyilvánosságot biztosítsanak.

A fenti három jogkövetkezmény alkalmazását is kérte a bíróságtól a felperes. Arra tekintettel, hogy az ítéletből megállapíthatóan a kártérítés jogalapja fennáll, így a bíróság a 94.§ (1) bekezdés a.) pontjában foglaltak szerint megállapította a jogsértés megtörténtét.

A c.) pontban foglalt felperesi igény is alapos. Ugyanakkor a bíróság mellőzte azt, hogy a felperes által kért módon történjen az elégtételadás, hiszen a felperes szerzői jogainak megsértése a ... című folyóirat olvasói számára korábban sem volt érzékelhető, indokolatlan lett volna a nagyobb nyilvánosság biztosítása az elégtételadó nyilatkozattal összefüggésben,

így a bíróság elegendőnek találta, hogyha a bíróság az alperest levélben kötelezi bocsánatkérésre.

A b.) ponttal összefüggésben a bíróság utalni kíván arra, hogy a jogsértés megállapíthatóan egy alkalommal történt. A b.) pontban írt jogkövetkezmények alkalmazásának akkor van helye, amennyiben az alperes részéről a jogsértés folyamatos volna vagy pedig várhatóan ismételtén megtörténne. Azonban e vonatkozásban adat nem merült fel, így a bíróság ezen 94.§ (1) bekezdés b.) pontban írt jogkövetkezmény alkalmazását indokolatlannak találta és ezzel kapcsolatosan a felperesi keresetet elutasította.

A bíróság ítéletét a Pp.225.§ (6) bekezdésére figyelemmel egészítette ki a rendelkező részben foglaltak szerint.

S z e g e d , 2009. év július hó 7. napján

Dr. Pap János s.k.
b í r ó

A kiadmány hitelül:

III.

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.610/2009/2. szám

A M A G Y A R   K Ö Z T Á R S A S Á G   N E V É B E N   !

A Szegedi Ítéltábla ... pártfogó ügyvéd által képviselt felperes neve (címe) alatti lakos felperesnek - a 115. számú Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Maklári András ügyvéd által képviselt alperes neve (címe) alatti székhelyű alperes ellen szerzői jog megsértése iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2009. július 7. napján kelt 2.P.20.858/2008/24. számú ítéletével kiegészített, 2009. június 12. napján kelt 2.P.20.858/2008/22. számú ítélete ellen a felperes részéről 25. és 27. és 31. sorszám, míg az alperes részéről 26. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott fellebbezési eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét részben és akként változtatja meg, hogy a keresetet teljes egészében elutasítja.

A felperes által az alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 48.000.- (Negyvennyolcezer) Ft-ra leszállítja.

Mellőzi az alperes állam által előlegezett költség fizetésére kötelezését és megállapítja, hogy a Bírósági Gazdasági Hivatal által előlegezett 279.840.- (Kettőszázhetvenkilencezer-nyolcszáznegyven) Ft szakértői költséget, valamint a le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket a Magyar Állam viseli.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 12.000.- (Tizenkettőezer) Ft másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 24.000.- (Huszonnégyezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket, valamint a felperest képviselő pártfogó ügyvédi díjat a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes 1990. március 14-én szóbeli megállapodást kötött a ... Irodalmi Múzeummal egy "Emlékezések személy-2-ről" témájú interjúsorozat elkészítésére. Ennek keretében beszélgetéseket folytatott irodalmárokkal, többek között személy-1 költővel. A ... Irodalmi Múzeum az interjúk publikálása esetére a szerzői jogról a felperes javára lemondott azzal, hogy a megjelentetéshez szükséges a nyilatkozók hozzájárulásának beszerzése. A személy-1-gyel folytatott beszélgetés az alperesi folyóirat 1991. évi 5. számában, majd 1995-ben az ... Könyvek sorozatban a felperest szerzőként feltüntető "Beszélgetések személy-2-ről" című kötetben jelent meg.

Az alperes 2003. január 27. napján szerződést kötött személy-1-gyel, amelyben megbízta a

költőt azzal, hogy „...” címmel állítsa össze esszéinek és kritikáinak gyűjteményét. A szerződés alapján elkészített, és az alperes által 2004. évben kiadott kötet - "Beszélgetés személy-2-ről" cím és "válasz /felperes neve/ kérdéseire" alcím megjelölés alatt - a felperes személy-1-gyel készített interjút is tartalmazza.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a személy-1-gyel folytatott beszélgetésről készített írásművének a ... című kötetben hozzájárulása nélkül történt megjelentetésével megsértette szerzői jogát. Kérte az alperes további jogsértéstől való eltiltását, elégtétel adására és 800.000.-Ft kártérítés megfizetésére kötelezését. Kártérítési igényét arra alapította, hogy műve megjelentetésével összefüggésben 400.000.-Ft vagyoni hátrány érte, miután nem részesült szerzői jogdíjban. További 400.000.-Ft követelését nem vagyoni kárigényként érvényesítette. Előadása szerint a fenti jogsértés szakmai, egészségi és egzisztenciális hátrányokat okozott számára, annak következtében ugyanis az irodalmi életbe történő visszatérése megnehezült, az érintett mű kapcsán szerzői minőségét számos alkalommal megkérdőjelezték, ami szakmai és etikai megítélését hátrányosan befolyásolta. Előadta, hogy mindezek következtében pszichés állapotromlás következett be nála, amely miatt munkavégzésre alkalmatlanná vált, megrendelése megritkultak, majd elmaradtak, így vállalkozását is meg kellett szüntetnie 2007. júliusában. Azóta munkanélküli, segélyekből él, egzisztenciálisan teljesen ellehetetlenült.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a közölt interjú nem áll szerzői jogi védelem alatt, illetve annak nem a felperes a szerzője, figyelemmel arra, hogy a személy-1-gyel folytatott beszélgetés során a felperes csupán kérdéseket tett fel. Hangsúlyozta, hogy a ... című mű szerzője személy-1, aki a kötetet maga állította össze saját esszéiből, írásműveiből, köztük a perbeli beszélgetés anyagából, az alperes a kiadvány megjelentetésében kizárólag kiadóként vett részt.

Vitatta a követelés összegszerűségét is, azt eltúlzottnak ítélte. Kifejtette, hogy a szerzői díj összegének meghatározása során az arányosság elvét kell szem előtt tartani, ennek megfelelően az egész kötetért személy-1-nek kifizetett szerzői jogdíj összegét alapul véve a felperest - a kérdései által elfoglalt szerzői ívterjedelem egész műhöz viszonyított aránya alapján - követelése jogalapjának fennállása esetén is - legfeljebb 18.000.- Ft szerzői díj illetné meg.

Álláspontja szerint a felperes immateriális hátrányt igazolni nem tudott, így nem vagyoni kártérítésre alappal nem tarthat igényt.

Az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes szerzői jogát azzal, hogy a személy-1 ... című kötet "Beszélgetések személy-2-ről" című részének megjelentetéséhez nem kérte a felperes hozzájárulását. A felperest bocsánatkérésre, 106.000.-Ft és kamatai, valamint 120.000.-Ft perköltség megfizetésére kötelezte, marasztalta továbbá 36.400.-Ft állam által előlegezett költségben. Ítéletének indokolása szerint a per tárgyává tett interjú egyéni, eredeti jellegű, szerzői jog által védett alkotás, amelynek szerzője a felperes. Megállapította, hogy az alperes személy-1 ... című kötetének kiadásakor elmulasztotta beszerezni a felperes hozzájárulását a Beszélgetések személy-2-ről című interjú megjelentetéséhez, s ezzel a felperes szerzői jogát megsértette. Rámutatott, hogy az alperesnek, mint a perbeli mű kiadójának, tisztában kellett lennie azzal, hogy a kötetben jogilag védett mű is található, hiszen az érintett interjút korábban, 1991-ben már közzétette. A jogsértés objektív jogkövetkezményeként a jogsértés tényét megállapította, ugyanakkor az elégtételadás tekintetében a keresetet csak részben

találta alaposnak, annak formájaként elégségesnek ítélte a felpereshez írott levélben történő bocsánatkérést. Az alperes további jogsértéstől való eltiltását arra figyelemmel tartotta indokolatlannak, hogy az alperes részéről egyszeri jogsértés történt. **A felperes vagyoni igényét szerzői jogdíj címén részben megalapozottnak találta, amelynek összegét a perben beszerzett Szerzői Jogi Szakértői Testület véleménye alapján állapította meg.** A felperes nem vagyoni kárigényének elbírálása során nem találta bizonyítottnak, hogy a felperest a perbeli jogsértéssel összefüggésben szakmai, illetve egzisztenciális hátrány érte, a perben beszerzett igazságügyi orvosszakértői véleményt ítélezése alapjául elfogadva ugyanakkor igazoltak fogadta el, hogy a felperes pszichés állapotában bekövetkezett negatív irányú változásban a peresített jogsértés részoki szerepet játszott, amelynek kompenzálására 50.000.-Ft összegű nem vagyoni kártérítés megítélését látta indokoltnak.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mind a felperes, mind az alperes fellebbezéssel élt.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a jogsértés objektív szankcióit illetően keresete szerint kérte marasztalni az alperest, kérte továbbá a szerzői jogdíj összegének 72.000.-Ft-ra, a nem vagyoni kártérítés 100.000.-Ft-ra való felemelését és a terhére megállapított perköltség összegének mérséklését.

Fellebbezése indokai között - az elsőfokú eljárás során kifejtetteket fenntartva - kiemelte, hogy az alperes a jogsértést széles nyilvánosság előtt követte el, ezért az elégtételnek is megfelelő nyilvánosságot kell biztosítani. Érvelése szerint az alperesi folyóiratnak és a könyvsorozatnak egyaránt az alperes a kiadója, e két kiadvány olvasóközönsége azonos, így az elégtételadás a folyóiratban való közzététellel érheti el célját.

Álláspontja szerint a jogsértés megismétlődése valószínűsíthető, mivel az alperes már a jogsértés tényét is tagadta, a mű szerzőjeként más személyt jelölt meg, ezen véleményének burkolt formában más irodalmi műben is hangot adott, így ezt megelőzendő, a további jogsértéstől való eltiltás indokolt.

A szerzői felhasználói díj mértékének meghatározása körében rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság az értékesítési bevételeken túli egyéb bevételeket figyelmen kívül hagyta, amely az előbbieket többszörösé teszi ki, ezért a szakvélemény szerinti felhasználói díj felső határértékének megállapítása indokolt. A nem vagyoni kártérítési igénye kapcsán kifejtette, hogy a szerzői jogsértés személyhez fűződő jogának sérelmét is eredményezte, szakmai, egészségügyi és egzisztenciális hátrányt egyaránt megvalósított. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a szakvélemény adataitól eltérően őt folytatólagosan kóros személyiségűnek állította be, ezzel szemben a pszichés állapotromlása kifejezetten a jogsértéssel összefüggésben, időszakosan következett be. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az egészségi állapotromlását előidéző részoki tényezők közül nem tulajdonított nagyobb részt az alperesi jogsértésnek.

Az alperes fellebbezése az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítására irányult. Fenntartva az elsőfokú eljárás során kifejtett álláspontját, változatlanul hangsúlyozta, hogy a perrel érintett mű nem minősül az Sztv. 1. § (3) bekezdése szerinti szerzői jogi védelem alá eső alkotásnak. A beszélgetés a személy-1 által szerkesztett kötetben jelent meg, így amennyiben szerzői jogsértés történt, azt nem az alperes követte el. Álláspontja szerint a felperes semmivel nem bizonyította, hogy a szerzői jog megsértése akár részoki tényezőként is hozzájárult a pszichés állapotromlása bekövetkeztéhez, ahogyan a szakmai és egzisztenciális ellehetetlenülése sem hozható okozati összefüggésbe az esetleges jogsértéssel.

A felperes huzamos ideje személyiségzavarral küzd, pszichés problémái egyéb élethelyzeti tényezőivel függnek össze, így egészségi állapotának átmeneti kedvezőtlen változása a jogsértéssel összefüggésben kártérítés megállapítására nem ad alapot.

A felperes fellebbezése részben, az alperes fellebbezése teljes egészében alapos.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a per tárgyát képező interjú egyéni, eredeti jellegű irodalmi alkotás, s mint ilyen, a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 1. § (1) - (3) bekezdése értelmében szerzői jogi védelem hatálya alá eső szerzői mű. Az Szt. 4. § (1) bekezdése szerint a szerzői jog azt illeti, aki a művet megalkotta (szerző). A perbeli írásmű alapját a felperes által személy-1 költővel készített interjú képezte. A peradatokból megállapíthatóan a felperes a beszélgetést hangszalagon rögzítette, majd a hangfelvétel alapján megírt cikket beszélgetőpartnere helyenként korrigálta, pontosította. Bár az írás nagyrészt személy-1-nek személy-2-vel kapcsolatos visszaemlékezéseit, gondolatait rögzíti, a felperes kérdéseivel, észrevételeivel, megjegyzéseivel egyrészt megadta a mű tartalmi kereteit, másrészt maga is meghatározó jelleggel szerepet játszott a téma mikénti megközelítésében, kifejtésében. Mindezt értékelve az ítélet tábla álláspontja szerint a felperes és személy-1-nek személy-2-ről folytatott beszélgetését rögzítő írás nevezettek közös szerzői műve, amelynek részei önállóan nem használhatók fel, így az arra vonatkozó szerzői jogot a felperes és személy-1, mint szerzőtársak, együttesen szerezték meg az Szt. 5. § (1) bekezdésének rendelkezéséből adódóan.

A szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének, vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő, bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére (Szt. 16. § (1) bekezdés). Közös szerzői mű esetén a felhasználáshoz a szerzőtársak mindegyikének hozzájárulása szükséges. Szerzői jogi felhasználás a mű bármilyen módon történő érzékelhetővé tétele, így pl. annak terjesztése, többszörözése (Szt. 17. §). A felhasználásnak egy sajátos módja annak ún. gyűjteményes műbe való felvétele.

A gyűjteményes mű, azaz a gyűjtemény tartalmának egyedi, eredeti jellegű összeválogatása, elrendezése vagy szerkesztése, ugyancsak szerzői jogi védelemben részesül az Szt. 7. § (1) bekezdése értelmében azzal, hogy a gyűjteményes mű egészére a szerzői jog a szerkesztőt illeti, ez azonban nem érinti a gyűjteménybe felvett egyes művek szerzőinek önálló jogait (Szt. 7. § (2) bekezdés). Ez utóbbi azt jelenti, hogy egy gyűjteményes műben annak részeként csak olyan szerzői alkotás szerepelhet, amelynek gyűjteménybe történő felvételéhez annak szerzője - többszerzős mű esetén szerzőtársai, illetve társszerzői - hozzájárulnak. Miután a felhasználást ebben az esetben elsődlegesen a gyűjteménybe való felvétel jelenti, felhasználónak a gyűjtemény összeállítója, szerkesztője minősül, őt terheli ebből következően az a kötelezettség, hogy a gyűjteményben szerepeltetni kívánt szerzői művek szerzői jogi jogosultjaitól a felhasználási engedélyt megszerezze. A gyűjteménybe való felvételhez történő szerzői hozzájárulás ugyanakkor értelemszerűen magában foglalja az adott mű gyűjtemény keretében történő felhasználását (pl. terjesztését, többszörözését) is. Ebből következően magának a gyűjteményes műnek, mint önálló szerzői alkotásnak a felhasználása kapcsán a felhasználás engedélyezése már a gyűjteményes mű szerzőjének kizárólagos jogosultsága, így a gyűjteményes mű terjesztéséhez, többszörözéséhez vagy egyéb felhasználásához a felhasználónak elegendő a gyűjtemény szerzőjének hozzájárulását megszerezni. Az, hogy a gyűjtemény felhasználásával összefüggésben a gyűjteménybe felvett mű szerzőjét megilleti-e, s ha igen, milyen feltétellel díjazás, a gyűjtemény szerzőjének - mint a gyűjteménybe felvett önálló mű felhasználójának - és a gyűjteménybe felvett mű szerzőjének egymás közötti megállapodására tartozó kérdés, ami a gyűjteményes mű

felhasználóját - az érintett három fél eltérő megállapodása hiányában - nem érinti. A perbeli esetben a ... című alperesi kiadvány önálló szerzői művek egyedi, eredeti jelleggel összerendezett gyűjteménye, s mint ilyen, önálló szerzői alkotás, gyűjteményes mű. A könyv túlnyomórészt személy-1 írásait tartalmazza, a címlap szerzőként személy-1-t tünteti fel, szerkesztőt sem a címlap, sem a könyv kezdőlapja nem jelöl meg. A kötet zárólapján a „alperesi Könyvek” megnevezés alatt található „személy-3 főszerkesztő” megjelölés arra utal, hogy a alperesi Könyvek sorozat főszerkesztője személy-3, akinek e minőségében alapvetően arra terjed ki a döntési jogosultsága, hogy a sorozatban milyen könyvek jelenjenek meg. Személy-3 nevének a könyv utolsó oldalán való feltüntetéséből nem vonható le olyan következtetés, hogy nevezett lenne a perbeli gyűjteményes mű szerkesztője, s ilyen formán annak szerzője. Köztudomású ugyanis, hogy a konkrét gyűjteményes kötet szerkesztőjének, mint szerzőnek a neve szokásosan az adott írásmű elején kerül feltüntetésre. A fentiekben túl egyértelműen cáfolja az alperes, illetve az alperes alkalmazottjának szerkesztői minőségére vonatkozó felperesi állítást az alperes és személy-1 között 2003. január 27-én létrejött, s az alperesi fellebbezéshez csatolt szerződés, amelyből megállapíthatóan az alperes személy-1-t kérte fel esszéi és kritikái gyűjteményének összeállítására.

Mindezt összegezve megállapítható, hogy a perbeli interjú ... című gyűjteményes műbe történő felvételéhez személy-1-nak kellett volna megszereznie a felperes hozzájárulását. A kötet, mint gyűjteményes mű kiadása kapcsán az alperest ilyen kötelezettség már nem terhelte, következésképpen a kötet megjelentetésével az alperes a felperes szerzői jogait nem sértette meg.

Ennek megfelelően az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, s a keresetet teljes egészében elutasította.

támadta ugyanakkor a felperes az elsőfokú bíróság ítéletének a felperes által fizetendő perköltség összegére vonatkozó rendelkezését. A pereszes felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az alperes perrel kapcsolatos költségeit köteles megfizetni. Az alperes részéről jelen perben az őt képviselő ügyvéd munkadíja merült fel igazolt költségként, amelynek összege a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a.) pontja értelmében az elsőfokú eljárásban a pertárgyérték 5 %-a, de legalább 10.000 Ft. A Pp. 24. § (1) bekezdése értelmében a pertárgy értékének megállapításánál a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értéke irányadó, ha pedig az eljárás tárgyának értéke nem állapítható meg, az a megyei bíróság előtt első fokon indult peres eljárásban 350 000 forint (Itv. 39. § (3) bekezdés b.) pont). Ha a felperes egy keresetben objektív és szubjektív szankciót együtt érvényesít, az a perérték meghatározása szempontjából egységes keresetnek minősül, és ilyen esetben az összegszerűen meghatározott kártérítési követelést kell az illeték alapjaként figyelembe venni. Együttesen érvényesített igények esetén a meg nem határozható perérték akkor szolgálhat a pertárgyérték megállapításának alapjául, ha az így számítandó érték meghaladja a kártérítési követelést. (EBH 1999. 94 számú jogeset) Jelen esetben a felperes a jogsértés objektív szankciói mellett 800.000.- Ft kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest, így a fentiek értelmében ez az összeg minősül pertárgyértéknek, amelynek figyelembe vételével az alperes javára megállapítható ügyvédi munkadíj összege 48.000.- Ft. Az ítéletábra ennek megfelelően a felperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét a rendelkező részben foglaltak szerint leszállította.

A másodfokú eljárásban ugyanakkor a fellebbezési érték - a fentiek szerint - az objektív szankciók alapján számítandó 400.000,- Ft-ban határozható meg (Itv. 39, § (3) bekezdés c.) pont), tekintettel arra, hogy a felperes fellebbezésében érvényesített összességében megjelölt vagyoni igény összege ennél alacsonyabb. E fellebbezési érték alapján kötelezte az ítélőtábla az eredménytelenül fellebbező felperest a alperes ügyvédi munkadíjjal kapcsolatos másodfokú eljárási költségeinek megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003 IM. rendelet 3. § (5) bekezdésében foglaltak szerint állapította meg.

A 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. § (1) bekezdése, valamint 14. §-a alapján rendelkezett úgy, hogy a le nem rótt kereseti és fellebbezési illeték, valamint a Csongrád Megyei Bíróság Gazdasági Hivatala által előlegezett szakértői díj az állam terhén marad. Ugyancsak a felperes pervesztességére figyelemmel állapította meg a Pp. 84. § (1) bekezdése b.) pontja és 87. § (2) bekezdése alapján, hogy a felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját a Magyar Állam viseli.

S z e g e d, 2010. január 20.

Dr. Szeghő Katalin sk.   Bereczkyné dr. Lengyel Nóra sk.   Zanóczné dr. Ocskó Erzsébet
sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró

IV.

Pfv.IV.20.535/2010/8.szám

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Jeney Andrea pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Maklári András ügyvéd által képviselt alperes ellen szerzői jog megsértésének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Csongrád Megyei Bíróság előtt 2.P.20.858/2008. számon megindított és a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.610/2009/2. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 36. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet - a perköltségre is kiterjedően - hatályon kívül helyezi. Az első fokú ítéletet részben megváltoztatja, az alperest a további jogsértéstől eltiltja, és elégtételadásként arra kötelezi, hogy az elsőfokú ítélet jogsértést megállapító rendelkezését a .. című időszaki lap következő számában tegye közzé.

A szerzői jogsértés megállapítása, valamint az alperes által fizetendő 106.000 forint és járulékai tekintetében helybenhagyja.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

A pártfogó ügyvéd felülvizsgálati eljárásban felmerült díját az állam viseli.

Ez ellen a részítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az ügyben megállapított releváns tényállás szerint a felperes 1990. március 14-én megállapodott a ..-mal, hogy „Emlékezések ..-re” témájú interjúsorozatot készít számukra. A megállapodásnak a felperes eleget is tett, majd ezt követően írásban 1991. január 7-én szerződést kötött a ..-mal, mely szerint az interjúk publikálásánál szokásos szerzői jogáról a múzeum lemond a felperes javára azzal, hogy minden publikációnál a felperes feltünteti a múzeum hangtárát és kikéri a nyilatkozók hozzájárulását.

1995-ben a ..-nál a felperes megjelentette a „..-ről” című könyvet, ebben szerepelt a ..-ral készített riport is. A .. című időszaki lap 1991/5. számában, a felperes hozzájárulásával szintén megjelentette ezt a beszélgetést.

2004-ben a .. kiadásában, a .. könyvek sorozatban jelent meg ..: „...-ből” című kiadvány, amelyben közzétették a felperes által készített interjút „...-ről” címmel „...” alcímmel.

A felperes kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az alperes e kiadvánnyal megsértette szerzői jogát, mivel nem kérték hozzájárulását a mű megjelentetéséhez és annak kiadásával sérült a mű integritásához való joga is. Jogkövetkezményként az alperes további jogsértéstől való eltiltását és a .. című folyóiratban való elégtételadás közzétételét kérte. Ezen túlmenően 800.000 forint kártérítési igényt is előterjesztett, amelyből elmaradt alkotói díját

80.000 forintban, a felhasználói szerzői jogdíját 320.000 forintban határozta meg, míg a jogsértéssel okozott nem vagyoni kárát 400.000 forintban jelölte meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 106.000 forint tőkét és ezen összeg után 2004. június 1. napjától 2004. december 31-ig évi 11 %, míg 2005. január 1-től a kifizetés napjáig minden naptári félévre, az adott naptári félévet megelőző, utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 120.000 forint perköltséget, míg az alperest arra kötelezte, hogy az államnak fizessen meg külön felhívásra 36.400 forint állam által előlegezett költséget. A le nem rótt eljárási illetékről úgy rendelkezett, hogy az az állam terhén marad.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a per tárgyát képező interjú szerzői jog által védett alkotás, egyéni, eredeti jellegű mű. Mivel az alperes a mű megjelentetéséhez nem szerezte be a felperes, mint szerző hozzájárulását, ezzel megsértette a felperes szerzői jogát a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. (Szt.) 16. § (1) bekezdése szerint. Az Szt. 16. § (4) bekezdése alapján a felperes szerzői díjra jogosult. **A perben kirendelt Szerzői Jogi Szakértői Testület (SZJSZT) véleménye alapján a gyűjteményes művek esetében, szerzői ívenként meghatározott jogdíjának közepes összegszerűségéből kiindulva, 0,5 szerzői ívre számítva, 56.000 forintot állapított meg reális díjként, amely arányban áll az alperes által .. részére kifizetett szerzői díjjal, illetve az alperes által igazolt bevétellel is.** A jogsértéssel összefüggésben, a felperest ért nem vagyoni hátrány kompenzálására pedig, az orvosszakértői vélemény figyelembevételével, 50.000 forintot ítélt indokoltnak.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint határozott.

Ezt követően az elsőfokú bíróság, 24. sorszám alatt meghozott kiegészítő ítéletében megállapította, hogy az alperes a felperes szerzői jogát megsértette, amikor az alperes által megjelentetett ..: „...” című kötetben „...” című rész megjelentetéséhez a felperes hozzájárulását nem kérte. Kötelezte az alperest, hogy 8 napon belül levélben a felperestől a fentiek miatt kérjen bocsánatot. Ezt meghaladóan a jogsértéssel kapcsolatos egyéb objektív szankciókra vonatkozó keresetet elutasította. A jogsértés megállapítását az elsőfokú bíróság az Szt. 94. § (1) bekezdésének a) pontjára alapította. Elégtételadásként az alperest magánlevélben kötelezte bocsánatkérésre, mivel a felperes szerzői jogainak megsértése a .. című folyóirat olvasói számára nem volt korábban sem érzékelhető, így a nagyobb nyilvánosság biztosítása nem volt indokolt. A felperes eltiltásra vonatkozó keresetét elutasította, figyelemmel arra, hogy az alperes részéről a jogsértés nem volt folyamatos, illetve várhatóan nem történik meg ismételten.

A peres felek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben és akként változtatta meg, hogy a keresetet teljes egészében elutasította. A felperes által az alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 48.000 forintra leszállította.

Mellőzte az alperes állam által előlegezett költség fizetésére kötelezését, és megállapította, hogy a gazdasági hivatal által előlegezett 279.840 forint szakértői költséget, valamint a le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket a Magyar Állam viseli.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 12.000 forint másodfokú perköltséget. A le nem rótt 24.000 forint fellebbezési eljárási illetéket, valamint a felperest képviselő pártfogó ügyvéd munkadíját a Magyar Állam viseli.

A jogerős ítélet megállapította, hogy a perbeli riport közös szerzői mű, így az Szt. 5. § (1) bekezdése alapján a szerzői jogot a felperes és .., mint szerzőtársak együttesen szerezték meg. Az Szt. 7.§ (1) bekezdése alapján kifejtette, hogy a gyűjteményes mű egészére a szerzői jog a szerkesztőt illeti meg. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felhasználást elsődlegesen a

gyűjteménybe való felvétel jelenti, felhasználónak a gyűjtemény összeállítója, szerkesztője minősül, ezért őt terheli az a kötelezettség, hogy a gyűjteményben szerepeltetni kívánt szerzői művek szerzői jogi jogosultjaitól a felhasználási engedélyt megszerezze. A gyűjtemény szerzőjének és a gyűjteménybe felvett mű szerzőjének egymás közötti megállapodására tartozik az a kérdés, hogy a gyűjtemény felhasználásával összefüggésben a felvett mű szerzőjét megilleti-e és ha igen, milyen feltétellel a díjazás. Ez a gyűjteményes mű felhasználóját, jelen esetben az alperesi kiadót nem érinti. Mindezekből következően, a perbeli interjúnak a kötetbe való felvételéhez ..-nak kellett volna megszereznie a felperes hozzájárulását, az alperest ilyen kötelezettség már nem terhelte. Tehát az alperes nem sértette meg a felperes szerzői jogait. A felperes által fizetendő perköltség összegére vonatkozó fellebbezést megalapozottnak ítélte, ennek megfelelően azt 48.000 forintban állapította meg. Az elsőfokú és a fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben az ítéletek hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő határozat meghozatalát kérte. Kifejtette: helyesen állapították meg az eljáró bíróságok, hogy az interjú egyéni eredetű jellegű szerzői mű, amelynek szerzője a felperes, így annak közzététele után a szerzői díj is őt illeti. Hivatkozott az Szjt. 94/B. § (1) bekezdésére, miszerint az ellenkező bizonyításáig azt kell szerzőnek tekinteni, akinek a nevét a művön ilyenként szokásos módon feltüntették. Álláspontja szerint ..-ral nem voltak szerzőtársak sem. .. interjúalany volt, aki azt életében nem is vitatta. Előadta, hogy a művet nem vitásan gyűjteményes mű részeként használták fel. A szerkesztés nem minősül felhasználásnak, a gyűjteménybe való felvétel tehát nem felhasználás. Az Szjt. alapján felhasználó csak a kiadó lehet, így az alperes felel jelen esetben az engedélyek beszerzéséért. Mivel a felperes nem adott engedélyt a közzétételre, az alperes megsértette a művel kapcsolatos szerzői jogait, így a mű felhasználásával és integritásával kapcsolatos jogait. Álláspontja szerint helytelenül mérlegelte a másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban becsatolt szerződést és számlát. Kifejtette azt is, hogy az Szjt. 13. §-át mindkét bíróság megsértette, mert nem foglalkoztak a mű integritásának megsértésével és nem bírálták el keresetét a mű címének védelme tekintetében. Tévesnek tartotta az elsőfokú bíróság döntését, amikor mellőzte a bocsánatkérést oly módon, hogy levélben rendelte el az elégtételadást, nem pedig a .. folyóiratban. **A vagyoni kártérítést 72.000 forintra kérte felemelni, sérelmezte ennek során, hogy az elsőfokú bíróság a szakértői testület által meghatározott értékek közül az alsó értéket vette alapul, ezzel megsértette az Szjt. 16. § (4) bekezdését. Az alperesi bevételek csupán egy részét vette figyelembe, ezért aránytalanul alacsony a megítélt szerzői díj összege.**

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. A felülvizsgálati kérelem részben, az alábbiak szerint alapos.

Az ügyben eljáró bíróságok helyesen állapították meg, hogy a per tárgyát képező interjú az Szjt. 1. § (1) és (3) bekezdése értelmében szerzői jogi védelem hatálya alá eső szerzői mű, amelynek szerzői joga az Szjt. 4. § (1) bekezdése alapján a felperest és ..-t illeti meg, tehát közös szerzői műről van szó. Arra is helyesen utaltak a bíróságok, hogy az Szjt. 16. § (1) bekezdése alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére.

Tévedett azonban a jogerős ítélet a gyűjteményes mű kiadásával kapcsolatos álláspontja kifejtésekor. Az Szjt. 7. §-a (2) bekezdése szerint a gyűjteményes mű egészére a szerzői jog a

szerkesztőt illeti, ez azonban nem érinti a gyűjteménybe felvett egyes művek szerzőinek önálló jogait. Ez azt jelenti, hogy a perbeli esetben „: „...” című kötete gyűjteményes műnek minősül, ennek azonban részét képezi a felperes által készített interjú, amellyel kapcsolatosan a szerzői jogok a felperest - mint a közös mű alkotóját - önállóan is megilletik. Ebből következően a peres eljárás során a kiadással felhasználást megvalósító alperesnek azt kellett bizonyítania, hogy a riport gyűjteményes műben való megjelentetéséhez, kiadásához az önálló szerzői mű alkotója, tehát a felperes is hozzájárult. Ezt azonban az alperes nem tudta igazolni a perben. Helytelenül állapította meg a másodfokú bíróság azt, hogy a szerző engedélyének beszerzése kizárólag a szerkesztőt, ...-t terhelte és a kiadónak ezzel kapcsolatban semmiféle felelőssége nincsen. A mű kiadása felhasználás, amit az alperes végzett. Ha a felhasználásra nem volt engedélye, úgy annak jogkövetkezményeiért - a szerkesztő felelősségétől függetlenül - maga is felelősséggel tartozik.

Mivel a kiadó nem tudta bizonyítani a perben, hogy a felperes hozzájárulását a kiadáshoz megszerezte, ezért az Szjt. 94. § (1) bekezdésének a) pontja alapján az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a szerzői jog megsértését.

Az elsőfokú bíróság indokolatlanul mellőzte az alperes további jogsértéstől való eltiltását (Szjt. 94. § (1) bekezdés b) pont), mivel a jogsértés objektív jogkövetkezményeként alkalmazásához szükségtelen annak vizsgálata, hogy a jogsértés folyamatos vagy ismétlése várható-e. A jogsértő eltiltásának mellőzése általában csak akkor indokolt, ha a jogsértés újabb elkövetése, az eset körülményei, a jogsértés jellege vagy egyik ok alapján objektíve kizárt. Ez a perbeli esetben nyilvánvalóan nem állapítható meg.

Alappal sérelmezte a felperes a perben, hogy az Szjt. 94. § (1) bekezdésének c) pontja szerint alkalmazható elégtétel adását az elsőfokú bíróság magánlevél formájában rendelte alkalmazni. A szerzői jogsértésre nagyobb nyilvánosság előtt került sor, azaz a jogsértés nyilvánosságot kapott. Így az ennek megfelelő nyilvánosság előtti elégtételadást a folyóiratban való közzététel biztosítja, amit a szerző ugyancsak alanyi jogon követelhet.

A felperes a jogosulatlan felhasználás után nem a jogszerűen megkötött felhasználási szerződés szerint a szerzőt megillető szerzői díjra tarthat igényt, hanem a jogosulatlan felhasználás objektív jogkövetkezményeként az Szjt. 94. § (1) bekezdés e) pontja alapján követelheti a jogsértéssel elért gazdagodás visszatérítését. A bírói gyakorlat szerint a művet jogosulatlanul kiadó felhasználó alapvetően azáltal gazdagodik - függetlenül attól, hogy a tevékenysége nyereséges vagy veszteséges - hogy a szerzőnek a szerzőt megillető díjat nem fizeti ki. Ennek megfelelően a felperes a szerzői díjnak megfelelő összegű gazdagodás visszatérítésére tarthat jogszerűen igényt.

Ennek összegét az elsőfokú bíróság az SZJSZT szakértői véleményének helyes mérlegelésével állapította meg.

Sem a fellebbezésben, sem pedig felülvizsgálati kérelmében a felperes olyan indokot nem adott elő, amely a Pp. 206. § (3) bekezdése szerint mérlegeléssel megállapított összeg jogszabálysértő jellegét megalapozná.

A nem vagyoni kártérítés tekintetében is helyesen, a Pp. 206. § (3) bekezdése szerinti mérlegeléssel foglalt állást az elsőfokú bíróság. A felperes felülvizsgálati kérelme annak felemelésére okot adó körülményt nem tartalmazott.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 213. § (2) bekezdésében alapján meghozott részítélettel a Pp. 275. § (4) bekezdése szerint hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával részben

megváltoztatta.

A felperes felülvizsgálati kérelmében ugyanakkor alappal hivatkozott arra, hogy az eljáró bíróságok megsértették a Pp. 213. § (1) bekezdésében foglaltakat, mert döntésük nem terjedt ki a felperes kereseti kérelmében előterjesztett, az Szjt. 13. §-ában biztosított, a mű integritásához fűződő szerzői jog megsértésének megállapítására.

A keresetlevél és annak mellékletei alapján megállapítható, hogy az eredeti címet a gyűjteményes mű megváltoztatta, illetve azt az eredeti műben nem szereplő alcímmel látta el. Ezen túlmenő egyéb változtatást megállapítani nem lehetett, illetve ilyet a felperes sem adott elő.

Az Szjt. 13. §-a szerint ugyanakkor a szerző személyhez fűződő jogát sérti művének mindenfajta eltorzítása, megcsonkítása vagy más olyan megváltoztatása vagy megcsorbítása, amely a szerző becsületére vagy hírnevére sérelmes. A fentiekből legfeljebb az állapítható meg, hogy a művet, különösen annak címét az alperes megváltoztatta. Az azonban önmagában e változtatás alapján nem állapítható meg, hogy ez miért sérelmes a szerző becsületére vagy hírnevére. Ennek hiányában ugyanis a mű egységének megsértése nem állapítható meg. Miután az eljáró bíróságok e kérdést nem vizsgálták és erre vonatkozó adat a perben nem áll rendelkezésre, a Legfelsőbb Bíróság e kereseti kérelem tekintetében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett, a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban a felperesnek kell nyilatkoznia, hogy az Szjt. 13. §-a alapján mi az a műben eszközölt változtatás, amelyre a mű integritásához fűződő jogának megsértését alapítja. Amennyiben ezt a felperes megjelöli és az vitás, úgy a kérdés további vizsgálata szükségessé teheti az SZJSZT szakértői véleményének beszerzését is.

A Legfelsőbb Bíróság a pártfogó ügyvéd felülvizsgálati eljárásban felmerült díjának viseléséről a Pp.87.§ (2) bekezdése szerint rendelkezett.

Budapest, 2010. június 23.

Dr. Mészáros Mátyás sk. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna sk. bíró, Dr. Orosz Árpád sk. bíró

A kiadmány hitelül:

Vné

tisztviselő